

Svenskspråkig grundläggande utbildning / Årskurs 1–6

1. Grunderna för läroplanen och Helsingfors stads kommunala läroplan

Grunderna för läroplanen är en nationell föreskrift som Utbildningsstyrelsen utfärdar och som styr verksamheten och undervisningen i alla skolor i Finland. I alla skolor undervisas samma saker och enligt samma principer. Vissa saker får skolorna besluta själva. Syftet med grunderna för läroplanen är att säkerställa att undervisningen i alla skolor är av samma höga kvalitet och att undervisningen ger samma förutsättningar för alla elever.

Städerna, kommunerna och skolorna gör upp sina egna läroplaner utifrån grunderna för läroplanen. Helsingfors stad har sin egen läroplan för svenskspråkiga skolor, som skolorna följer.

Den här broschyren belyser i korthet de centrala innehållen i läroplanen för den grundläggande utbildningen i Helsingfors svenskspråkiga skolor. Mer specifik och utförlig information finns i Helsingfors läroplan, som är tillgänglig för alla på internet på ops.edu.hel.fi/sv/

2. Innehållet i läroplanen för den grundläggande utbildningen i Helsingfors

I läroplanen bestäms bland annat följande:

- de läroämnen som undervisas samt innehåll

För varje läroämne och varje årskurs har man fastställt:

- målen i undervisningen
- principerna för bedömning av elevens lärande
- olika stödformer som eleverna erbjuds.

3. Läroämnen i årskurs 1–6

Eleverna på lågstadiet, dvs. de som går i årskurs 1–6, studerar följande gemensamma läroämnen:

- Modersmål (SV/MO) eller svenska som andra språk (S2)
- Finska (A1, modersmålsenliga lärokurser för tvåspråkiga eller B1)
- A2-språk (till exempel engelska, tyska eller franska, från årskurs 3)
- Matematik (MA)
- Omgivningslära (OL/OM)

Omgivningsläran är ett läroämne som undervisas enbart i årskurs 1-6 som kombinerar ämnesområdena biologi, geografi, fysik, kemi och hälsokunskap.

- Religion (RE) eller livsåskådning (LK)
- Historia (HI) och samhällslära (SL)
- Konst- och färdighetsämnen: Musik (MU), bildkonst (BK), slöjd (S) och gymnastik (GY)

Valfria ämnen: Därutöver kan man i skolorna studera valfria ämnen som är fördjupade och tillämpade studier i gemensamma ämnen eller ämneshelheter som består av flera läroämnen. Eleven kan själv välja vilka valfria ämnen hen studerar. Olika skolor erbjuder något olika kurser i valfria ämnen.

Mångvetenskapliga lärområden: Eleverna studerar även mångvetenskapliga lärområden. Inom den helhets-
skapande undervisningen studeras olika autentiska fenomen eller teman över läroämnegränserna. Varje elev ska studera minst två sådana långvariga, ämnesöverskridande och mångvetenskapliga lärområden under ett läsår. Varje skola beslutar själv det mer specifika innehållet i de mångvetenskapliga lärområdena utifrån läroplanen mål.

Mångsidiga kompetenserna: I läroämnenas mål ingår de mångsidiga kompetenserna. Med mångsidiga kompetenser avses en helhet som består av kunskaper och färdigheter som inte utgör ett eget läroämne utan ska studeras i samtliga läroämnen. Helheter inom mångsidig kompetens är till exempel förmågan att lära sig och kulturell kompetens.

4. Studier i språk

Obligatoriska språk: Alla elever studerar det svenska språket i grundskolan. Till läroämnet modersmål och litteratur hör tre olika lärokurser: svenska språket och litteratur, teckenspråk och litteratur samt svenska som andra språk och litteratur.

Modersmålsundervisning för elever med invandrarbakgrund kan antingen förverkligas enligt läroplanen för svenska och litteratur eller svenska och litteratur som andra språk. Elevens vårdnadshavare väljer någondera lärokursen. Utöver modersmål och litteratur/svenska och litteratur som andra språk studerar eleverna minst ett annat språk. Eleverna studerar en lång lärokurs (A1) i det andra inhemska språket finska i årskurserna 1–9, det vill säga under hela grundskoletiden. I årskurs 7 börjar de elever som inte har svenska som modersmål och har nyligen anlänt till Finland studera det finska språket som B1-språk.

Frivilliga och valfria språk: Utöver de obligatoriska språken väljer eleverna ett frivilligt språk (A2) inför årkurs 3. Inför årskurs 7 kan eleven välja ännu ett valfritt språk (B2).

Undervisning i eget modersmål: Helsingfors erbjuder undervisning i eget modersmål i flera olika språk. Den här undervisningen erbjuds som ett tillägg till den övriga undervisningen och ersätter inte lektionerna i något annat läroämne. Vårdnadshavarna bestämmer om barnet deltar i undervisning i det egna modersmålet.

5. Bedömning av lärandet

Enligt läroplanen ska bedömningen av lärandet vara mångsidig och likvärdig. Bedömningen fokuserar på elevens lärande och kunskapsnivå. Lärarna bedömer hur väl eleven har uppnått målen för sin årskurs (1–9) i varje läroämne. I slutet av varje läsår bedöms elevens kunskaper i de olika läroämnena och eleven får ett betyg. I årskurserna 1–3 ges ett verbalt läsårsbetyg. I årskurserna 4–6 ges eleven även ett läsårsbetyg med sifferbedömning. De mångvetenskapliga lärområdena och mångsidiga kompetenserna bedöms som en del av läroämnena.

I slutet av varje läsår får eleven ett läsårsbetyg, i vilket verbala vitsord eller siffervitsord antecknas. I årkurs 6 får eleverna även ett mellanbetyg. I varje årskurs hålls dessutom minst en gång om året ett lärandesamtal, i vilket eleven, läraren och vårdnadshavarna deltar.

Svenskspråkig grundläggande utbildning / Årskurs 7–9

1. Grunderna för läroplanen och Helsingfors stads läroplan

Grunderna för läroplanen är en nationell föreskrift som Utbildningsstyrelsen utfärdar och som styr verksamheten och undervisningen i alla skolor i Finland. I alla skolor undervisas i regel samma saker och enligt samma principer. Vissa saker får skolorna besluta själva. Syftet med grunderna för läroplanen är att säkerställa att undervisningen i alla skolor är av samma höga kvalitet och att undervisningen ger samma förutsättningar för alla elever.

Städerna, kommunerna och skolorna gör upp sina egna läroplaner utifrån grunderna för läroplanen. Helsingfors stad har en egen läroplan för svenskspråkiga skolor, som de svenskspråkiga skolorna i Helsingfors följer.

Den här broschyren belyser i korthet de centrala innehållen i läroplanen för den grundläggande utbildningen i Helsingfors svenskspråkiga skolor. Mer specifik och utförlig information finns i Helsingfors läroplan, som är tillgänglig för alla på internet på ops.edu.hel.fi/sv/

2. Innehållet i läroplanen för den grundläggande utbildningen i Helsingfors

I läroplanen bestäms bland annat följande:

- de läroämnen som undervisas samt deras målsättningar och innehåll.

För varje läroämne och varje årskurs har man fastställt

- egna mål och innehåll
- principerna för bedömning av elevens lärande
- olika stödformer som erbjuds eleverna.

3. Läroämnen i årskurs 7–9

Eleverna på högstadiet, dvs. de som går i årskurs 7–9, studerar följande gemensamma läroämnen:

- Modersmål (MO/SV) eller svenska som andra språk (S2)
- Finska (A1, modersmålsenliga lärokurser för tvåspråkiga eller B1)
- A2-språk (till exempel engelska, tyska eller franska)
- Matematik (MA)
- Biologi (BI) och geografi (GE)
- Kemi (KE) och fysik (FY)
- Hälsokunskap (HK)
- Religion (RE) eller livsåskådning (LK)
- Historia (HI) och samhällslära (SL)
- Konst- och färdighetsämnen: Musik (MU), bildkonst (BK), slöjd (S), gymnastik (GY) och huslig ekonomi (HU)
- Elevhandledning (EH)

Valfria ämnen: Därutöver kan man i skolorna studera valfria ämnen som är fördjupade och tillämpade studier i gemensamma ämnen eller ämneshelheter som består av flera läroämnen. Musik, bildkonst, slöjd och huslig ekonomi studeras som obligatoriska ämnen enbart i årskurs 7. I årskurs 8 och 9 erbjuds dessa som valfria ämnen. Eleven kan själv välja vilka valfria ämnen hen studerar. Olika skolor erbjuder något olika kurser i de valfria ämnena.

Mångvetenskapliga lärområden: Eleverna studerar även mångvetenskapliga lärområden. Inom den helhetsskapande undervisningen studeras olika autentiska fenomen eller teman över läroämnegränserna. Varje elev ska studera minst två sådana långvariga, ämnesöverskridande och mångvetenskapliga lärområden under ett läsår. Varje skola beslutar själv det mer specifika innehållet i de mångvetenskapliga lärområdena utifrån läroplanen mål.

Mångsidiga kompetenserna: I läroämnenas mål ingår de mångsidiga kompetenserna. Med mångsidiga kompetenser avses en helhet som består av kunskaper och färdigheter som inte utgör ett eget läroämne utan ska studeras i samtliga läroämnen. Helheter inom mångsidig kompetens är till exempel kulturell kompetens och arbetslivskompetens

4. Studier i språk

Obligatoriska språk: Alla elever studerar det svenska språket i grundskolan. Till läroämnet modersmål och litteratur hör tre olika lärokurser: svenska språket och litteratur, teckenspråk och litteratur samt svenska som andra språk och litteratur.

Undervisning i det svenska språket för elever med invandrarbakgrund kan antingen förverkligas enligt läroplanen för svenska och litteratur eller som svenska och litteratur som andra språk (S2). Elevens vårdnadshavare väljer någondera lärokursen.

Utöver modersmål och litteratur/svenska och litteratur som andra språk studerar eleverna minst ett annat språk. Eleverna studerar en lång lärokurs (A1) i det andra inhemska språket finska i årskurs 1–9, det vill säga under hela grundskoletiden. I årskurs 7 kan de elever som inte har svenska som modersmål och har nyligen anlänt till Finland börja studera det finska språket som B1-språk.

Frivilliga och valfria språk: Utöver de obligatoriska språken kan eleverna välja ett frivilligt språk (A2) inför årskurs 3 samt ett valfritt språk (B2) inför årskurs 7.

Undervisning i eget modersmål: Helsingfors erbjuder undervisning i eget modersmål i flera olika språk. Den här undervisningen erbjuds som ett tillägg till den övriga undervisningen och ersätter inte lektionerna i något annat läroämne. Vårdnadshavarna bestämmer om barnet ska delta i undervisning i det egna modersmålet.

5. Bedömning av lärandet

Enligt läroplanen ska bedömningen av lärande vara mångsidig och likvärdig. Bedömningen fokuserar på elevens lärande och kunskapsnivå. Lärarna bedömer hur väl eleven har uppnått målen för sin årskurs (1–9) i varje läroämne. I slutet av varje läsår bedöms elevens kunskaper i de olika läroämnena och eleven får ett betyg. I årskurserna 7–9 ges eleven vitsord på skalan 4–10. De mångvetenskapliga lärområdena och mångsidiga kompetenserna bedöms som en del av läroämnena.

I slutet av varje läsår får eleven ett läsårsbetyg i vilket vitsorden antecknas. I årskurserna 7–9 får eleverna även mellanbetyg. Därutöver hålls det i varje årskurs minst en gång om året ett lärandesamtal, i vilket eleven, läraren och vårdnadshavarna deltar.